

TEDENSKA SLIKE

Štev. 36.

V LJUBLJANI, v sredo 22. septembra 1915.

Leto II.

Iz bojev na hercegovsko-črnogorski meji: Borba dveh patrolj blizu Čajnice, pri kateri je bil predrzni napad Črnogorcev odbit z velikimi izgubami za napadalce.

Kako je pri ruskih topničarjih. To fotografijo so našli pri ujetem ruskem vojaku.

G. W. Appleton:

35. nadaljevanje.

Žrtev zarote.

Roman.

Nedolgo nato je prišel zopet paznik v mojo ječo ter mi rekel osorno:

„Vzemite s seboj svojo številko in pojdite z mano! Nekdo hoče z vami govoriti.“

Hitro sem pobral svojo številko B. 107 ter odšel vznemirjenega srca za paznikom. Kdo neki je, ki prihaja k meni in kaj li prinaša novega? Toda dolgo mi ni bilo treba razmišljati, ker moral sem iti le po stopnicah v malo obokano sobico, kjer mi je skočil naproti Mortimer ter se oklenil moje roke.

„O moj ljubi prijatelj, kako se ti godi?“ je vprašal sočutno, ko me je pozorno pogledal.

„Kakor vidiš, sem sedaj le še številka — topa stvar . . . ne več človek!“ — pokazal sem na številko na svojih prsih ter vprašal: „In kaj Marcela?“

Ni mi odgovoril takoj, kakor bi premišljal, kaj naj reče.

„Ali prinašaš zle novice? Zakaj molčiš?“

„Nič hudega ni,“ je odgovoril; „kaj se vznemirjaš takoj! Ampak preveč ji gre k srcu. Zelo se je razburila, ko je zvedela, kaj se ti je zgodilo. Obtožuje samo sebe, da je kriva vse tvoje afe. Bila je neutolažljiva; niti Helena je ni mogla potolažiti. Vztrajala je pri svoji misli, da je od prvega hipa, odkar je prestopila prag tvojega doma, prinesla vso nesrečo v hišo. Helena in Lucy sta morali čuti vso noč ob njej, ker se je bilo bati, da stori iz obupa kaj nepremišljenega.“

„Uboga Marcela,“ sem ihtel, „ubogo dekle. Da, vedel sem, da me resnično in zelo ljubi!“

„No, danes je že mirnejša, mnogo mirnejša,“ me je tešil prijatelj. „Posrečilo se je nama prepričati jo, da ni ničesar kriva, a da se boriš ti zanjo, ki te torej z malodušnostjo ne sme begati in žalostiti, nego te mora s pogumnostjo vzpodbujati k vztrajnosti. Lucy nama je prav izdatno pomagala, ker je zelo zgovorna in prav pametno dekle.“

Nekaj sekund sploh nisem mogel odgovoriti; potem pa sem dejal:

„Malo si me že potolažil, toda bojim se še zmeraj zanjo. Rotim te: pazi na Marcela! Naši sovražniki so vsega sposobni. Odvesti jo morejo in bogve kaj še vse! Zarotniki so skrajno predrzni in nasilni.“

„Bodi brez skrbi! V tem oziru nisem pozabil nobene previdnosti. Celotna dva zasebna detektiva sem najel, da stražita Marcelino sobo noč in dan. Mnogo bolj me skrbi zate. Sum postaja močnejši in dokazi tvoje krivde se množe. Vse se kupiči nad tvojo glavo! Celotna Gregory ga je zelo polomil na tvojo škodo in zdaj je siromak čisto obupan. Ne more se potolažiti, da je storil toliko oslarijo.“

Začuden sem gledal Mortimerja.

„Ne razumem te; kako se more Gregory neugodno izjaviti glede mene?“

„No, stvar je takale: Med mojo odsotnostjo in še preden je zvedel, da so te prijeli in zaprli, je prišel neki kriminalni

uradnik ter ga je izpraševal, kaj si prejšnjo noč počel. In ne da bi bil vedel, za kaj gre, mu je Gregory povedal med drugim, da si dal pred svojim odhodom k teti napolniti stekleničico z akonitom ter da si ga celo vprašal, koliko se sme tega strupa za človeka brez nevarnosti uporabiti.“

„Kaj je hudega, če sem ga vprašal tako? Moje vprašanje je bilo vendar nedolžno, odkrito, brez zlega namena!“ sem se razjezil.

„Gotovo. Verjamem. Toda sodišče more slutiti zli namen. Saj veš, da zločinci navadno zagreše kakšno neprevidnost, in tako se je zareklo tudi tebi, bodo sodili. Ti vprašaš svojega asistenta, koliko kapljic akonita deluje smrtno, nato odideš k bolnici in še isto noč se znajde tvoja steklenica s strupom v bolnišnici sobi. Steklenica je prazna, a tvoja teta, ki te je malo ur poprej še grajala, kaj stikaš med njenimi zdravili, umre zastrupljena z akonitom. Kaj poreče k tem slučajem visoko angleško sodišče? Kako hočeš pobiti strašni sum, ki ga je Gregoryjeva naivna izpoved seveda še silno okrepila in utrdila? Nadalje se je našlo med stvarmi, ki so ti jih včeraj pobrali v policijskem zaporu, tudi

še pismo gospoda Bartona, v katerem ti javlja, da teta zate neugodne oporoške še ni podpisala, zato da ne bodi nespameten ter porabi ugodno priliko. Menda mi ni treba še posebej razlagati, kako si je sodišče razlagalo to pismo, ki si ga prejel baš na dan umora. Barton je zaradi tega strašno razburjen, kajti pismo je sestavljeno res tako nerodno, da bi na prvi hip marsikdo lahko mislil, da je odvetnik tvoj sokrivec, da te je vzpodbujal k umoru. Seveda Barton ni izgubil vere vate, a tudi ne poguma, da te izreže; razjasnil sem mu marsikaj, kar mu je bilo doslej neznano in kar sem vedel le jaz. Toda nakupičilo se je proti tebi toliko tehtnih „dokazov“ tvoje krivde, da je v resničnih skrbih. Skratka, stvar je prav resna in neprijetna, in treba bo mnogo truda, preden te izrežemo iz te afe.“

No, naslikal sem ti vso zadevo nalašč precej mračno, da je ne smatraš za malenkostno. Tvoja pravda bo senzacija! Delikatesa za žurnaliste! Razume se, da se hoče-

Castelnuovo v boki Kotorski.

mo boriti z vsemi sredstvi in z vsemi močmi za tvojo svobodo. V trdni veri na pravičnost usode, ki nam je bila doslej še vedno mila, ne dvomim niti najmanjše, da končno prav gotovo zmagamo. Seveda te je zadel zadnji udarec tvojih sovražnikov silno hudo, ali — zopet ti rečem — nikari ne izgubi poguma, marveč prenašaj vse moško in potrpežljivo.“

Mortimer je govoril tako resno, da sem pač moral spoznati svoj izredno težki in opasni položaj; zbrati je bilo treba torej vso energijo, da sem ostal kolikortoliko miren. Njegove besede so napravile name globok vtisk. Če je že njega strah za bodočnost, kako bi mogel ostati ravnodušen jaz, ki mi je šlo za glavo!

„Mortimer,“ sem dejal ginjen, „usoda mi je že sedaj mila, ker mi je poslala prijatelja, kakoršnega bi našel med tisočeri jedva enega. Prinašaš mi novo življenje, nov pogum, novo nado. Čutim se zopet močnega. Moj pogled je jasnejši in svobodnejši. Sedaj vem, da bo končno vendarle zmagala pravica. Čim težji boj, tem lepša zmaga! Reci Marceli, naj zre zaradi mene zaupno v bodočnost ter naj si ne dela še nadalje očitkov, ki nimajo nikake podlage. To bi me samo žalostilo in me morilo. Meni pa je treba ledene mirnosti. Saj je res, da bijem ta boj zaradi nje, toda niti najhujša neprijetnost ne more iztrgati iz mojega srca vroče ljubezni, ki jo gojim do nje. Reci jej, da gleda usoda dobrohotno na nesebično ljubezen, kakoršna je najina; naj zato ne izgubi potrpljenja in naj nikari ne obupa. Mortimer, stari prijatelj, saj komaj vem, kaj govorim, ali ti si naredil iz mene zopet moža . . . Sedaj pa k stvari sami . . . Kakšno ulogo igra kolega Pennyfeather pri tej stvari?“

„Eno glavnih, dragi moj; hotel sem ti pravkar govoriti o njem. On sam te je prvi ovadil, — ali je storil to iz vestnosti, ali — tu je Mortimer hipoma umolknil.“

„Ali kaj?“

„Skoraj bi se bil zagovoril. Eskulapovi učenci ste — kakor Cezarjeva žena — vzvišeni seveda nad vsakršnim sumničanjem. Bila je samo hipna misel. Spoštovanega Pennyfeathra so brezdvomno vodili najpo-

Glavna ulica v Levicu na južnotirolskem bojišču.

štenejši nagibi. Ovadil te je, ko je bila tvoja teta komaj mrtva. Odločil se je za ta čin izredno hitro. Takoj mu je bilo jasno, da gre za zastrupljenje z akonitom. Precej čudno, kaj? Mora biti že prav posebno moder mož. In, kakor rečeno, dosegel je zaporno povelje, preden je utegnil sodnik prebaviti svoj zajutek. Videti je, da se mu strašno mudi, spraviti te na vislice, in kakor vse kaže, se boš pač moral zagovarjati pred porotnim sodiščem.“

„Po poslednjih izkušnjah prinese to vsaj nekoliko izpremembe v vso zadevo,“ sem odgovoril trpko.

„Resnično, to vsaj nekoliko prekine dolgočasno enoličnost; stvar pa bode imela še drugo prednost: sovražniki bodo morali z barvo na dan; potem bomo vedeli, kaj nam je storiti.“

„Rad bi vedel, ali je nadzorniku Bealeju že znana ta nova afera.“

(Dalje prihodnjič.)

Poljaki in njih krvava zgodovina.

(Dalje.)

Poljsko kraljestvo, ki je imelo med svojimi državljani poleg vsegamogočnih poljskih velikašev in podkupljivih poljskih plemičev še milijonsko brezpravno poljsko kmetsko in meščansko ljudstvo ter na stotisoč Nemcev in Judov, je bilo že po svoji notranji gnili upravi in po nasprotujočih se interesih državljanov razkosano in bolno; a l. 1569 je kralj Sigismund II. Avgust sklenil še z Litvinci takozvano ljubljinsko unijo. V Ljubljino se je namreč proglasila združitev Poljske in Litve, ki naj bi bili nerazdelna enota s skupnim kraljem in skupnim državnim zborom v Varšavi. Poljski so se torej priklopile litevske vojvodine Polesje, Volinij in Kijev.

Toda s tem je pridobila Poljska le tuj element, ker Litva je bila po narodnosti maloruska (ukrajinska) in ruska. Vrhu tega je Litva ohranila svojo lastno upravo ter svoje vojaštvo in lastne finance! L. 1561 pa je pridobila še Livonsko (t. j. Livonsko, Estonsko in Kuronijo), ki je bila nemška po prebivalstvu in jeziku ter je tudi pod poljsko krono obdržala nemški uradni jezik, lastno upravo in nemško augsburško vero. V poljskem kraljestvu sta bili torej še samoupravni državi: Litva in nemška Livonska, kar je vladajočo anarhijo v kraljestvu še izdatno povečalo. Poljaki, Malorusi, Nemci in Judje so bili v tem nesrečnem, večno nesložnem kraljestvu brez reda in discipline med seboj vedno v laseh in izdajali so drug drugega.

Ko je umrl zadnji Jagjelovec brez moških potomcev (1572), so se začeli boji raznih kandidatov za trhli poljski prestol. Plemstvo se e prodajalo tem kandidatom ter je izsiljevalo denar pri vseh. Ker je bil Henrik Valois, brat francoskega kralja Karla IX., najbolj radodaren ter je plačeval največjo podkupnino, so poljski velikaši l. 1573 izvolili njega za poljskega kralja. Ta francosko-poljski kralj je zajamčil versko svobodo ter je dovolil, da senat (t. j. velikaštvo) po svoji volji začenja vojno ali sklepa mir ter da se le z

Cerkvica in razvaline gradu v Mori ob Adži v južni Tirolski.

dovoljenjem državnega zbora pozove vojsko k orožju. Tako je postal kralj igrača v rokah magnatov, ki so bili resnični vladarji Poljske. Ker kraljeva čast ni bila več dedna, so se poslej ob vsaki novi volitvi kralja dogajala mešetarjenja, podkupovanja in sleparstva. Po Henrik Valois, ki je vladal le leto dni Poljakom, so izvolili magnatje erdeljsko-madžarskega vojvodo Štefana Bathoryja (1576—1586) za poljskega kralja. Bathory je bil energičen mož, ki je iznova utrdil kraljevski ugled; kmalu se je zapletel v vojno z Rusi, Tatarji in Turki, ki so prizadeli Poljski nepopisno mnogo gorjâ. Po Bathoryju je prišel na poljski prestol sin švedskega kralja Ivana Wase, Sigismund III., ki je iskal v zunanji politiki le lastnih koristi, protivne poljskim. Ta Sigismund III. je postal kmalu tudi švedski kralj, a Švedsi so se mu odrekli ter si izvolili novega kralja v osebi Karla IX., ki je bil stric Sigismundov. Poljsko - švedski kralj Sigismund je nato začel vojno s Švedijo, ki je trajala 60 let. Kralja Karla IX. sin in naslednik, slavni švedski kralj in poveljnik Gustav Adolf je porazil poljske vojske ter osvojil za Švedijo večji del Livonske, Kurlonije in poljsko Prusijo. Tako so Poljaki krvaveli za Šveda v bojih proti Švedom. Ko so izbruhnili po umoru napačnega Demetrija v Moskvi nemiri, so zasedli Poljaki Moskvo ter vsilili Rusom Sigismundovega sina Vladislava za carja. A nasilnost poljske vojske je ogorčila Ruse, da so oklicali Mihaela Romanoviča za ruskega carja (1613) in Vladislav se je par let nato sam odpovedal carski časti. Ivan II. Kazimir (1648—1668) je imel silne boje s kozaki v Ukrajini. „Smrt šlahti, smrt zatiralcem, samopašnim velikašem!“ je bil vojni klic kozakov, ki so pod vodstvom Bogdana Hmeljnickega strašno porazili kraljevo poljsko vojsko. Splošna sklicana poljska vojska je pa sramotno zbežala iz strahu pred ko-

Cesta iz Kotora na Lovčen in Cetinje: Torišče bojev s Črnogorci.

zaki, ki so se zvezali s Tatarji in Turki proti Poljakom. Poljaki so se zopet utapljali v krvi in vsa vzhodna Poljska je bila eno samo pogorišče in morišče. Bogdan Hmeljnicki je osvojil tudi Lvov in pol današnje Galicije ter nato povabil ruskega carja Alekseja, naj zasede Ukrajino. Car je zagotovil kozakom vse njih svoboščine, samoupravo in lastno sodstvo. Tako je izgubila Poljska zopet veliko pokrajino zaradi

lakomnosti in nestrpnosti plemstva. Takoj nato je napadel Poljsko švedski kralj Karel X. in pobijal poljsko vojsko, ki je zaman klicala kozake na pomoč. Poljski kralj se je končno odpovedal vsem pravicam do švedskega prestola. Ivan III. Sobieski (1674 do 1696) je priboril Poljakom zadnje bojne lovoričke. Imel je za ženo Francozinjo, a kmalu se je zvezal z dunajskim cesarjem proti nasilnim Turkom. Ko je pridiral Kara Mustafa proti Dunaju, mu je Sobieski s svojimi Poljaki prihitel na pomoč in največ pripomogel, da so bili Turki premagani. Naslednja leta vrli Sobieski ni imel sreče s Turki; hotel je v Moldaviji ustvariti za svojega sina samostojno kneževino, a je bil večkrat premagan. Odstopil je Rusom Kijev in južnovzhodno Poljsko, da bi mu pomagali, a turška premoč je premagala ves junaški poljski napor. Njegov naslednik je bil tujec Saksonec, Avgust II. Močni, ki je prestol kupil pri poljskih magnatih, se brigal le za ženske ter je sam trikrat predlagal delitev Poljske. Ker se je ta izdajalec zvezal z Rusi proti Švediji, je pridrl Karl XII., pokončal pol Poljske, osvojil Varšavo in Krakov ter odstavil Avgusta, na njegovo mesto pa posadil slabiča Stanislava Leščinskega. Car Peter Veliki pa je premagal Švede pri Poltavi (1709), Avgust se je vrnil in Stanislav je zbežal. Vojna s Karlom XII. je prinesla Poljski le novo sramoto, strašno opustošenje in kugo, ki je Poljake morila skoraj po vsem kraljestvu. Vsa mesta na zahodu so propadla. Kralj Avgust se ni brigal za gorje svojih državljanov, nego je živel dalje skrajno nenravno s svojimi ljubnicami, ki jih je imel cel harem kakor turški sultan. Nasilnosti njegovih saksonskih vojakov in ogromne rekvizicije za saksonsko vojsko so Poljake toli razburile, da so naprosili ruskega carja Petra pomoči. Poljaki so se uprli lastnemu kralju in kraljevi vojski ter so prosili pomoči Ruse! Car

Vladna palača v Varšavi.

Peter Veliki je res poslal rusko vojsko na Poljsko, odkoder se ni hotela več umakniti, čeprav je kralj Avgust odstranil saške vojake. V Poljski je vladal ruski poslanik kot carjev namestnik. Po Avgustovi smrti so izvolili poljski magnatje iznova Stanislava Leščinskega za kralja (1733), ker je imel zaslonbo v Franciji. A Stanislava nista hoteli priznati Rusija in Avstrija; zato je izbruhnila med Francijo in Avstrijo poljska prestolonasledstvena vojna (1733—1738), Rusi pa so na poljski prestol posadili Avgustovega sina, Avgusta III., ker je Rusom odstopil Kuronijo. Stanislav Leščinski je nato drugič pobegnil! Avgust III. (1734 do 1763) sploh ni hotel živeti med Poljaki, nego je prepustil vodstvo državnih poslov ministru Nemcu Brühlju! Poljska se takratnih vojn ni udeleževala, vendar so sovražne vojske pustošile po deželi, kakor da bi ne imela nobenega kralja. V avstrijsko-rusko-turški vojni so korakali Rusi čez Poljsko in v 7-letni vojni so taborili Rusi stalno na Poljskem ter se obenem bojevali s Prusi. Državni zbor sploh ni več deloval. Magnati

Ruski strelski jarki na Poljskem.

ojačenja, smo mogli misliti na protisunke. Ker so pa Italijani, čim bolj smo se jim

koma, v odsekih. V ta namen smo tu in tam osredotočili na določene točke svoje pehotne napade, druge točke pa smo skušali držati in varovati proti premočni sovražni artiljeriji z vedno novimi ovirami. Naprava teh ovir je povzročila ob intenzivnem sovražnem ognju često precej naših izgub. Italijansko topništvo je navadno streljalo na nas ponoči in podnevi ter vsak hip je bilo pričakovati kakega pehotnega napada. Vsled tega so bile sprednje črte ojačene, rezerve pa alarmirane. Napravljane ovir in utrdb ob neprestanem sovražnem topniškem in pehotnem ognju ter ob razsvetljevanju ozemlja z raketami in svitlometi za nas ni lahka naloga. Malo počitka smo dobivali šele ob vročih opoldanskih urah, ko sta hlap in para sovražniku zakrila tarčo. Tedaj je bilo v sprednjih jarkih in ob zidovih le malo moštva, ostalo je počivalo in spalo zadaj po dolinah in pobočjih, kamor niso segale sovražne krogle.

Podnevi grme topovi, ponoči pa se delajo zakopi in ovire, a včasih se vrše spopadi pešcev, čet in patrolj.

Z Doberdobske planote.

Vojak Simon Širca piše:

Predvčerajšnjim in včeraj smo imeli zopet krvave boje z Lahi. Grmelo je tako, da drug drugega nismo čuli. Le z znamenji smo se sporazumeli. Morda poznaš dober-

Poljski begunci se vračajo pod zaščito nemških vojakov v svoje opustošene vasi.

so se razdelili v dve močni stranki ter se med seboj pobijali z največjo srditostjo. Tako se je približal konec samostojnosti poljskega kraljestva in konec poljskih kraljev. (Konec prihodnjic.)

Vojna z Italijo.

Na Krasu ponoči.

Laška artiljerija, ki je bila spočetka napram naši v premoči, in infanterija, ki je je bilo prve dni na laški strani mnogo več kakor naše, sta Italijanom pripomogli, da so se mogli polastiti nekih stališč ob robu Doberdobske planote. Te postojanke so Italijani spretno izpopolnili in dogradili, porabivši ugodnosti valovitega hribovja. Na mnogih mestih so napravili eno nad drugim zidovje iz skal in kamenja, zlasti ob bokih svojih čet; takozvane „mrtve kote“, kjer je mogoče priti sovražniku do živega, pa so zavarovali s posekanim drevjem, ki so mu prikrajšali in zaostriili veje ter jih prepletli z žičevjem. Že to je bila za nas precej močna ovira. Utrjena pa je bila še z mnogimi strojnimi puškami in brzostrelnimi topovi; onstran Soče so prežale na nas sovražnikove težke baterije, ki smo jih mi mogli komaj opaziti. Sprva smo si morali prizadevati, da obdržimo svoja stališča, in šele pozneje, ko so nam dospel

bližali, ozemlje pred nami tembolj obstreljevali, smo se jim mogli približevati le kora-

Pohod nemške armade skozi Varšavo.

dobsko jezero, ki v resnici ni drugega, kot močno močvirje, ki se razteza od Doberdoba proti jugu do vasi Jamlje in meji na tržiški (monfalkonski) prelaz La Rocca. Lahki so pričeli napadati zahodno obrežje tega močvirja in mi smo bili v veliki nevarnosti, da poginemo pod ognjem tisočernih topovskih strelcev. Tu je prišla našemu poveljniku na misel zvižaja: mi na ogenj sploh nismo odgovarjali. Sovražnik, misleč, da nas ni več okrog močvirja, je ustavil ogenj in poslal tri bataljone pehote naprej. Samega veselja bi bil zakukal — ko bi smel — ko sem zagledal polentarje. A treba je bilo molčati in čakati, da pridejo na muho. Ko so prišli dovolj blizu, smo mi otvorili ogenj brzostrelnih pušk in naskočili polentarje, ki so zbežali preko La Rocce v tržiško plan, kjer so bili že pred tremi meseci. Mi smo imeli le par ranjenih, od katerih je umrl le eden. Lahki pa so pustili pred nami na stotine mrtvih, a mnogo so jih odnesli s seboj.

Sneg na Krnu.

Na Krnu je zapadel sneg. Gosta megla med vrhovi onemogočuje skoraj vsak artiljerijski boj. Kdor opazuje gorske postojanke na najvišjih vrhovih, dobi pojem, kako težavna je že v mirnih časih hoja v teh gorah. V snegu je v višinah 1000 do 2000 metrov — Krn je visok 2245 metrov — vsaka operacija izključena. Naši vojaki so že preskrbljeni s kožuhom in s toplo spodnjo obleko. Mraz in sneg jih nista presenetila. Moštvo pripoveduje, da italijanski vojaki, kar so videli pri padlih in pri ujetnikih, niso pripravljene za vojsko v gorah. Oblečeni so še precej v letne obleke; plašči bersaljerov in alpinov ne varujejo veliko proti mrazu. Naše čete — veliko jih je bilo pozimi v Karpatih — so proti mrazu bolj utrjeni. Laški ujetniki zelo tožijo celo o večernem mrazu v dolinah. Snežni metež zavira seveda tudi laško artiljerijo na vrhovih, ki jih tudi pokriva sneg in megla. Na najvišjih vrhovih postavljene laške artiljerije zato nekaj dni že ni več čuti. Na Doberdobski planoti traja podnevi zmeren artiljerijski ogenj. Južno od Sv. Martina je poizkušala laška pehota približati se našim postojankam, a je naša artiljerija temeljito pokončala njihovo podzemsko kopanje. Tudi zahodno od Griževga Brda je naša artiljerija večkrat zadela in razkropila laške čete, ki so se zbirale. Vzhodno od Polazza so se nameravali Lahki z novimi četami zagrizti v rob visoke planote. Njih napadi so se pa zlomili, in novi kupi mrličev povečavajo strašni vtis, ki ga dela polje mrličev. Pod našimi postojankami je cel nasip mrličev, ki gnijejo. Naše strelske jarke zahodno od Sv. Martina so obstreljevali te dni Italijani z dušljivimi bombami, a naši vojaki so imeli pripravljene obrambne krinke, vsled česar je ostalo tudi to obstreljevanje brezuspešno.

Avstrijske bombe v Veroni.

V Veroni so se pojavila avstrijska letala, ki so imela ogrske zastave, katere

Prehod naše vojske čez Dnester.

se prav lahko zamenjajo z laškimi zastavami. Letalci, ki so bili pozdravljeni z velikim navdušenjem (Lahki so mislili, da so njihovi), so neovirano metali bombe, ki so napravile veliko škodo.

Dalmatinci o goriških Slovencih.

Čitamo iz peresa Dalmatinca K. N. pismo, ki govori o goriških Slovencih: „Imamo okope in pozicije, ki niso mnogo oddaljene od hiš slovenskih kmetov. Iz teh hiš nam strežejo vsi; prinašajo nam vode, za nekatere oddelke kuhajo kosilo in perejo robo ali nikoli ne zahtevajo vinarja. Neka slovenska žena je odgovorila, ko smo jo hoteli obdarovati, da ne sprejme nič, da ima sina v Boki, ki jej je pisal, kako dalmatinske matere lepo ravna s slovenskimi vojaki. Nekateri naši Dalmatinci so ji poljubili roko in ona jih je blagoslovila. Verujte, mnogo je prizorov, ki ganejo človeka do solz. Naši so zvečer molili; prišli so slovenski otroci, poslani od doma, da ž njimi skupno molijo, da se vrnejo njih očetje zdravi domov. Veliko je srce tega naroda in dvakrat smo ponosni, da mu branimo domovino.“

Minoli teden.

Prodiranje avstrijske in nemške armade na Rusko se nadaljuje, dasi zadnje čase nekoliko previdneje in počasneje in dasi se je na nekaterih točkah celo nekoliko ustavilo. Rusi so dobili namreč na razna bojišča izdatna ojačenja in tudi novo municijo ter se ponekod prav trdovratno ustavljajo in srdito branijo. V vzhodni Galiciji so poizkušali Rusi celo s protinapadi, ki pa so bili odbiti. Pri Tarnopolu so se nemške čete generala Bothmerja malo umaknile, a že naslednjega dne zopet udrle

naprej. Tudi čete Böhma-Ermolija so imele pri Aleksincu v vzh. Galiciji z Rusi trde boje, ki so se zaključili za nas uspešno. Pflanzlerjeva armada ob Secretu v vzh. Galiciji se je znala ubraniti napadov močnih ruskih vojev in ohraniti svoje postojanke. Tudi ob besarabski meji so odbile naše čete ruske napade. Tako je prišlo skoraj na vseh delih naše gališke in volinjske fronte zopet do težkih, a za Ruse brezuspešnih bojev. Severno-vzhodno ruske trdnjave Dubno, ki je v naši posesti, so naši ogrski in hrvaški polki pokazali iznova svoje vrline. V gozdnatih in močvirnih ozemljih Volinije se je odlikovala naša kavalerija. Naše čete so dospete že do ščare. Zahodno Dvinska se vrše ljuti boji med Nemci in Rusi. Pri Sokolih, jugozahodno Dvinska, so Nemci porazili rusko kavalerijo; ob Viliji severno-zahodno in vzh. Vilna so Rusi besno napadali, a bili zavrženi. Vzhod. Olite in Grodna prodirajo Bavarci, ki so južno Njemen dospeli tudi do ščare, kjer so bili Rusi potisnjeni nazaj. Zasedovanje Rusov čez Pinsk se nadaljuje. Ruska ofenziva je odbita torej povsod ter so imeli Rusi zopet velikanske izgube. Riga se izpraznjuje, Dvinsku se bliža nem. armada generala Belowa. — V Flandriji in v Argonih na Francoskem so bili v zadnji dobi zopet strašni boji, ki so prizadeli Francozom in Angležem grozne izgube. — Nikolaj Nikolajevič, podkralj kavkaški, bo bajé poizkušal prodirati

ob obali Črnega morja na Carigrad. — Nemški Zepelini so obmetavali London z bombami. — Na tirolskem obmejnem ozemlju trajajo boji z Lahki dalje; naše čete celo napredujejo. Na primorski fronti so laški topovi obstreljevali naše pozicije od Javorčka do Tolmina in Vršiča. Tudi ob Doberdobi so bili novi hudi boji, ki pa so se končali za Lahe zopet zelo nesrečno. Lahki so bajé že obupali, da bi mogli vdreti na Tirolsko in Koroško ter nameravajo bajé glavni udarec izvršiti na soški fronti. Lahki že proročujejo, da se bo v kratkem vršila glavna bitka za Gorico in Tolmin. No, Lahki morajo hiteti, ker jih že zelo muči mraz. Med Vermeljanom in Kosičem so bili hudo tepeni. V Dardanele Lahki sploh ne pojdejo, ker jim jemlje Soča preveč čet. — Na Balkanu se vrše dalje mešetarjenja. Bolgarija je pridobila s pogodbo s Turčijo veliko ozemlje, ki ga te dni slovesno zasede. Seveda ta diplomatski uspeh vse bolgarske sosedne silno ježi. Morda se že bliža III. balkanska vojna. Srbija in Grška sta že pripravljene na boj proti Bolgariji in Turčiji, a Bolgarija ima tudi armado pripravljeno za vse slučaje; Rumuni pa čakajo hipa, ko se jim pokaže prilika, da zopet spravijo dobiček — brez boja.

Zlato in srebro obdrži tudi med vojsko in po vojski svojo vrednost. Varno je torej naložen denar, če si kupite zlato ali srebrno uro, verižico, prstan i. dr. Bogato izbirno po nizki ceni ima tvrčka H. Suttner v Ljubljani št. 5, Mestni trg, ki pošlje bogato ilustrovan cenik vsakomur zastonj in poštine prosto. Naročite si ga z dopisnico takoj.

Govori se, da je za nakup varnih in pripočljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 kron) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastonj. — Opozarjamo na današnji zadnevni oglas „Srečkovnega zastopstva“ v Ljubljani.

Po vsaki fotografiji
napravimo
umetniško dovršene

POVEČANE SLIKE

v vsaki velikosti.

Povečane slike 42x53 cm stanejo
samo 16 K.

Naročila sprejema upravništvo
TEDENSKIH SLIK v Ljubljani.

F. Čuden

Ljubljana,

Prešernova ulica št. 1.

Oficijalni vojni spominski
kozarci 1914—1915.

V nobeni hiši se ne sme pogrešati te-
ga kozarca, ker je res nekaj posebnega
in je dobiček v korist vojaka.

Razstavljeni so v izložbi tvrdke
F. Čuden, Prešernova ulica 1.

Spominski lepi
prstani, železni s
srebrom in zla-
tom podloženi

K 3.— do 12.— in srebrni po K 2.—
z rudečim križem K 2.30.

Najboljše ure. Svetovne znamke.

Delničar švicarskih tovarn „Union“
„Hurlongere“.

Cenik tudi po pošti brezplačno.

500 kron

Vam plačam, če ne odstrani moj uni-
čevalec korenin

**Ria balzam Vaših kurjih oces,
bradavic, otiščancev,**

v treh dneh brez bolečin. Ceua enemu
lončku z jamstvenim listom 1 K, 3 lon-
čki 2 K 50 v, 6 lončkov 4 K 50 v. Sto-
tine zahvalnih in priznalnih pisem.

Kemény, Kaschau (Kassa) I. Postfach 12/44,
(Ogrsko).

Modistka

MINKA HORVAT

Ljubljana, Stari trg 21

priporoča cenj. damam

svojo zelo povečano zalogo
damskih klobukov in otroš-
kih čepic.

Popravila najfineje in najceneje.

Solne pege

kakor tudi vse polne madeže, izpuščaje, rdečo
raskavo kožo, rdečico nosu, celo gube odstrani
edino le „Dr. A. Rixova pasta pompadour“,
v par dneh. Oblast jo je preiskala in dognala,
da ni škodljiva. Mnogo profesorjev in zdrav-
nikov jo najboljše priporoča. Je ne vpliva,
denar nazaj. Pušica za poskušnjo 1 K, ve-
lika pušica 3 K. Kos. Dr. A. Rix-ov Labo-
rat., Dunaj, IX., Berggasse 17 O. Zaloge v Ljubljani: Leksarna
pri Zlatem jelenu, parfim. A. Kanc in drog. Adrija.

Tiskarna Dragotin Hribar izvršuje tiskovine lično in ceno

Obiskujte „Kino Central“ v dežel-
nem gledališču!

»SLAVIJA«

VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI.

451 REZERVNI FONDI K 65.000.000.—.

Izplačane dohodnine in kapitalije K 129.965.804.25.

— Ividend se je doslej izplačalo nad K 3.000.000.—.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vsežkozi slov. narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraz-
novrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji,
kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno
zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajočimi se
vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim ško-
dam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in naj-
kulantneje. — Uživa najboljši sloves, koder posluje.

ZAVARUJE TUDI PROTI VLOMU.

Vsa pojasnila daje: „Generalni zastop vzajemne
zavarovalne banke Slavije v Ljubljani“.

Poravnajte naročnino!

457
PRIPOROČA SE
UMETNA KNJIGOVEZNICA
IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

476 Mazilo za lase
varstv. znamka Netopir

pravi g. Ana Križaj v Spodnji
Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi
se v Kolodvorski ul. 200 ali pa
v trafiki pri cerkvi. V 3 tednih
zrastejo najlepši lasi. Stekl. po
2 in 3 K. Pošilja se tudi po pošti.
Izborno sredstvo za rast las.

Za gotovost se jamči.
Zadostuje steklenica.
Spridevala na razpolago.

DRAGOTIN HRIBAR

457

TISKARNA IN KNJIGOVEZNICA

LJUBLJANA, DUNAJSKA C. 9.

Izvršuje vsakršna v njeno stroko spadajoča
naročila ukusno in po najzmernejših cenah;
nadalje priporoča svojo zalogo vseh s 1. avgus-
tom 1914 pri sodiščih vpeljanih obrazcev za
civilno-pravno postopanje v slov. in nemškem
jeziku, kakor tudi vse obrazce za obč. urade,
cestne odbore, gg. odvetnike, c. kr. notarje itd.

KMETSKA POSOJILNICA

R. Z. Z. N. Z.

obrestuje hranilne vloge po

Hranilnih vlog: dvajset milijonov. Popolnoma varno

4³ 0
4 0

LJUBLJANSKE OKOLICE

V LJUBLJANI,

brez vsakršnega odbitka

naložen denar. Rezervni zaklad: nad osemstotisoč.

Ako naročite in to storite

- 1 srečko avstr. rdečega križa
- 1 srečko ogrskega rdečega križa
- 1 srečko budimpeštanske bazilike
- 1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz leta 1880
- 1 dobitni list 4% ogrsk. hip srečk iz leta 1884

Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kron

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitnik **630.000 kron**

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do **4000 frankov** popolnoma zastonj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno: **Srečkovno zastopstvo 3, Ljubljana.**

Odlikovan na razstavi v Radovljici leta 1914 s častno diplomo in svinjino I. vrste.

BRINJEVEC

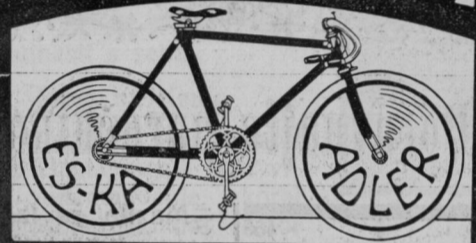
najfineše vrste, posebno priporočljiv proti kužnim boleznim, se dobi pri Gabrijelu Eržen, Zapuže pošta Begunje pri Lescah, Kranjsko.

Cene zmerne. Za pristnost jamčim.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ-BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TEREZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET NASPROTI KOLIZEJA ZAHTEVAJTE PRVI SLOV. CENIK BREZPLAČNO

H. Suttner

Lepa darila

so traje spomin na darovalca, toda le takrat, če izberete reči, ki so trajno uporabne in obdrže vedno svojo lepoto. Bogato ilustrovani cenik svetovne tvrdke H. Suttner, v Ljubljani, št. 5 vsebuje več tisoč lepih vedno uporabljivih daril, katerih navajamo tukaj le nekoliko:

Za birmo:

- Št. 410 Nikelnasta Roskopf ura K 4-10
- Nikelnasta verižica K 1-—
- Št. 719 Srebrna rem. ura K 7-80
- Srebrna verižica K 2-20
- Št. 523 Srebrna Roskopf ura, dvojni pokrov K 12-80
- Št. 865 Srebrna oklopna verižica 30 gramov težka K 4-40

Za poroko:

- Št. 2509 12 kom. srebrnega dessert orodja v etuiju K 19-—
- Št. 478 Namizni nastavek, 47 cm visok K 33-50
- Št. 1315 Salonska ura, zelo lepa, udarja pol in eno uro K 12-50
- Št. 2296 Servis za liker, srebrn zelo lep, 25 cm visok K 37-—

Za krst:

- Št. 1202 1/2 trideln. orodje v etuiju K 9-70
- Št. 1202 Pravo srebrno orodje v etuiju K 15-—
- Št. 49 Srebrno pozlačeni obesek za krst K 5-60
- Št. 563 Srebrna zavratna verižica K 2-—
- 14 karat. zlata K 16-80

Za god:

- Št. 2294 Pravi srebrni servijetni obroček masiven K 6-75
- Št. 189 14 karat. zlat prstan z lepim kamnom K 7-80
- Št. 189 Novo zlato, prstan z lepim kamnom K 3-80
- Št. 470 Double zlata obesek, srček K 1-20

Za gospode:

- Št. 788 Srebrna tula ura, dvojni pokrov K 19-80
- Št. 859 14 karat. zlata verižica, zelo fino izdelana K 32-—
- Št. 793 14 karat. zlata ura, fino kolesje K 44-—
- Št. 795 14 karat. zlata ura, dvojni pokrov K 65-—

Za dame:

- Št. 562 Zavratna verižica, srebrna K 1-80
- 14 kar. zlato K 13-50
- Št. 886 150 cm dolga 14 karat. zlata damska verižica K 58-—
- Št. 804 Srebrna damen ura, 6 kamnov K 9-50
- Št. 1548 Srebrna tula raztezna zapestnica z uro K 25-—

Velika izbira [raznovrstnih daril v bogato ilustrovanem ceniku, katerega zahtevajte zastonj in poštne prosto.

Razpošilja se po povzetju ali pa če se denar v naprej pošlje. — Neugajajoče stvari zamenjam ali pa pošljem denar nazaj. — **Bogato ilustrovani cenik** zahtevajte zastonj od svetovne razpošiljalnice

Lastna tovarna ur v Švici.

H. Suttner samo v Ljubljani št. 5.

Lastna znamka "IKO" svetovno znana.

Tvrdka nima nobene podružnice.

Največja špecialna trgovina za dobre ure.

J. KETTE

LJUBLJANA

Franca Jožefa cesta števil. 3.

specijalna modna in športna trgovina za gospode in dečke priporoča:

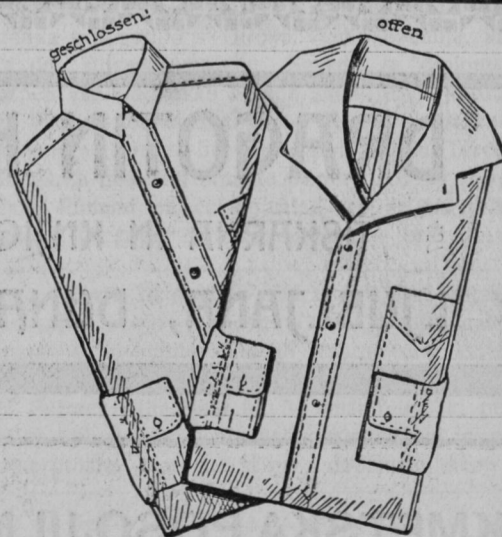

- klobuke
- slamnike
- čepice
- kravate
- žepne robce
- nogavice

- srajce
- spodnje hlače
- naramnice
- palice
- dežnike
- i. t. d.

Za vojake:

nepremočljive dežne plašče, spalne vreče, nahrbtnike in vso drugo opremo.

Naročnina za list »Tedenske Slike«: za Avstro-Ogrsko: 1/4 leta K 2-50, 1/2 leta K 5-— celo leto K 10-—; za Nemčijo: 1/4 leta K 3-50, 1/2 leta K 7-— celo leto K 14-—; za ostalo inozemstvo, celo leto fr. 16-80. Za Ameriko letno 3-25 dolarjev. Naročnina za dijake in vojake celoletno 8 kron. Posamezne števil. 20 vin. [Uredništvo in upravnništvo: Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.]